

حقوق باهنگان در ایران

گرد آورنده: عبدالرضا دان بزرگی

وکیل پایه یک دادگستری

عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام	سرشناسه
عنوان و نام پذیدآور	: حقوق پناهندگان در ایران / گردآورنده عبدالرضا جانبزرگی.	
مشخصات نشر	: تهران: آنا، ۱۳۹۱.	
مشخصات ظاهری	: ۷۲ ص.	
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۰۰۳۶-۰۰۷	
وضعیت فرمیست نویسی	: فیبا	
موضوع	: پناهندگان -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران	
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ۷/۲۰۲۵KMH	
رده بندی دیوبی	: ۲۴۲/۰۰-۸۷	
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۹-۲۲۸	

حقوق پناهندگان در ایران
 نویسنده: عبدالرضا جان بزرگی
 حروف چینی و صفحه آرایی: موسسه کهکشان نشر علم ۹۹۰۶۰۹۹۰۶-۹۱۹۹۶
 نوبت چاپ: اول-۱۳۹۱
 تیراز: ۵۰۰
 قیمت: ۳۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۰۳۶-۰۰۷
 انتشارات: آنا
 آدرس: تهران- خ انقلاب - خ ۱۲ فروردین- پاساز ناشران- انتشارات آنا
 توزیع: ۰۹۱۲۶۵۰۰۶۸۵

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۷
فصل اول: تاریخچه‌ی حقوقی پناهندگی	۹
۱-۱ تعاریف مختلف از موضوع	۱۰
فصل دوم: پناهندگی از دیدگاه ادیان و اسلام	۱۳
۱-۲ پناهندگی از دیدگاه ادیان و اسلام	۱۴
۲-۱ حقوق اجانب و حقوق پناهندگی از طرف علمای حقوق	۱۵
۲-۲ منابع حقوقی در موضوع پناهندگی	۱۶
۴-۱ مساله‌ی اعطای پناهندگی	۱۶
۵-۱ شروط لازم در تقاضای پناهندگی	۱۷
۶-۱ اشخاصی که تقاضای پناهندگی آنان پذیرفته نمی‌شود	۱۷
۷-۱ کمیته رسیدگی کننده به درخواست پناهندگان	۱۸
فصل سوم: چگونگی تأثیر پذیری قبول پناهندگی	۱۹
۳-۱ چگونگی تأثیر پذیری قبول پناهندگی نسبت به افراد خانواده‌ی مقاضی	۲۰
۲-۱ عملکرد دولت جمهوری اسلامی ایران در برخورد با آوارگان افغانی	۲۱
۲-۲ معادین عراقی پس از پیروزی انقلاب اسلامی	۲۰
۳-۱ عملکرد دولت ایران در برخورد با آفاغنه و معادین عراقی پس از پیروزی انقلاب	۲۱
۴-۱ ورود غیرقانونی پناهندگان	۲۱
۵-۱ مجازات و جریمه‌ی ورود غیر قانونی پناهندگان	۲۱

۶-۳ قبول تقاضای پناهندگی در رفع مسئولیت کیفری.....	۲۲
۷-۳ ماده‌ی ۳۱ کنوانسیون درخصوص منع مجازات پناهندگان	۲۳
۸-۳ اجازه‌ی اقامت خود یک امتیاز محسوب می‌گردد	۲۳
۹-۳ ماده‌ی ۶ آیین‌نامه پناهندگان و دفترچه‌ی اقامت	۲۴
۱۰-۳ ازدواج پناهندگان با ایرانیان	۲۴
فصل چهارم: حق مالکیت پناهنده	۲۵
۱۴-۴ حق مالکیت پناهنده	۲۶
۲-۴ ماده‌ی سوم آیین‌نامه استملاک اتباع خارجه	۲۷
۳-۴ چگونگی ثبت ملک اتباع خارجه	۲۷
۴-۴ تحصیل اموال منقول و وجوده نقد	۲۸
۵-۴ انتقال دارایی توسط پناهندگان	۲۸
۶-۴ حمایت از علائم تجاری و صنعتی	۲۸
۷-۴ انتقال علائم تجاری	۲۹
۸-۴ حمایت قانونی از حق مخترع	۲۹

فصل پنجم: چگونگی حق مراجعت پناهنده به دادگاه‌ها و محاکم قضائی

۳۱	۳۱
۱-۵ چگونگی نحوه حق مراجعت پناهنده به دادگاه‌ها و محاکم قضائی	۳۲
۲-۵ معافیت از دادن تأمین توسط اتباع بیگانه	۳۲
۳-۵ ضمانت اجرای تخلف از قوانین توسط اشخاص پناهنده	۳۳

فصل ششم: مباحثی در خصوص اشتغال به کار پناهندگی.....

۱-۶ مباحثی در خصوص اشتغال به کار پناهندگان	۳۶
۲-۶ ممنوعیت شرکت در شوراهای اسلامی کار	۳۷
۳-۶ پناهندگان و بیمه‌های اجتماعی	۳۷
۴-۶ آزادی مذهب در خصوص پناهندگان از دیدگاه قانون اساسی ...	۳۸

۶-۸ آیا مذهب در میزان مجازات تأثیرپذیر است ۳۹

فصل هفتم: چگونگی تحصیل تابعیت ۴۱
۱-۷ چگونگی تحصیل تابعیت ۴۲
۲-۷ مقاضی تحصیل تابعیت و چگونگی بهره مند شدن از حقوق اجتماعی ۴۴
۳-۷ چگونگی ادامه‌ی تحصیلات از ابتدایی تا عالی برای پناهندگان در ایران ۴۴
۴-۷ اصل سی ام قانون اساسی و آموزش و پرورش رایگان ۴۴
فصل هشتم: آئین نامه در مورد فوت پناهندگان در ایران ۴۷
۱-۸ آئین نامه در مورد فوت پناهندگان در ایران ۴۸
۲-۸ چگونگی اقدامات لازم در خصوص ترکه پناهندگان ۴۹
۳-۸ پناهندگی و مسئله خروج پناهندگان ۵۰
۴-۸ چگونگی اخراج افرادی که فقط درای دفترچه پناهندگی می‌باشد ۵۱

فصل نهم: وظایفی که شخص یا اشخاص پناهنده در کشور میزبان دارند ۵۳

۱-۹ وظایفی که شخص یا اشخاص پناهنده در کشور میزبان دارند .. ۵۴
۲-۹ معافیت از اقدامات استثنایی ۵۵
۳-۹ جیره‌بندی در خصوص پناهندگان ۵۵
۴-۹ مسکن پناهندگان ۵۵
۵-۹ تعلیمات عمومی ۵۶
۶-۹ امور خیریه‌ی دولتی ۵۶
۷-۹ چگونگی در نحوه اقدامات اداری جهت مساعدت به پناهندگان ۵۶

۵۹	فصل دهم: آزادی در رفت و آمد پناهنده.....
۶۰	۱-۱ آزادی در رفت و آمد پناهنده.....
۶۰	۲-۱۰ چگونگی صدور اسناد مسافرت جهت پناهنده .....
۶۰	۳-۱۰ چگونگی اخذ مالیات و عوارض از شخص پناهنده.....
۶۱	۴-۱ انتقال دارایی.....
۶۱	۵ کسب تابعیت.....

۶۳	فصل یازدهم: در چه صورتی یک پناهنده اخراج می شود؟ .....
۶۴	۱-۱۱ در چه صورتی یک پناهنده اخراج می شود؟ .....
۶۴	۲-۱۱ اصولاً یک پناهنده از چه طریقی شناخته می شود؟ .....
۶۵	۳-۱۱ بازگشت داوطلبانه پناهندگان .....

۶۷	فصل دوازدهم: اشاره‌ای هر چند گذرا به آیین‌نامه‌ی زناشویی زنان ایرانی با اتباع بیگانه.....
۶۸	۱-۱۲ آیین‌نامه‌ی زناشویی زنان ایرانی با اتباع بیگانه .....
۶۸	۲-۱۲ تقاضای موارد خاص از سوی زن .....
۶۹	۳-۱۲ وزارت کشور و اختیار لازم بر اساس ماده‌ی ۴ .....
۶۹	۴-۱۲ تبصره‌ی ماده‌ی ۴ .....

۷۱	فصل سیزدهم: ماده‌ی ۳۳ کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان .....
۷۲	۱-۱۳ ماده‌ی ۳۳ کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان .....
۷۲	۲-۱۳ اخراج افرادی که تقاضای پناهندگی آنان مورد واقعیت قرار نگرفته است .....
۷۲	۳-۱۳ چند نکته اساسی درخصوص حقوق اتباع بیگانه و پناهندگان .....

مقدمه

سپاس و ستایش آفریدگار یکتا را که جهان و جهانیان را در نهایت عظمت و بر مبنای حکمت آفرید و انسان را از موهبت اندیشه و خرد برخوردار داشت و بر سایر مخلوقاتش برتری بخشید و همچنین درود و سلام بیکران بر پیامبر گرامیش حضرت ختمی مرتبت محمد (ص) و ائمه معصومین علیهم السلام باد و اما نخست این که چرا این حقیر موضوع تحقیق را به محتوای حقوق پناهندگان در ایران اختصاص داده به این دلیل است که در بازار کتاب و به دنبال آن در کتب تدوین شده موجود در کتابخانه هامشاهده نمودم که در رابطه با موضوع کمتر مقاله و یا کتاب و احیاناً مطالبی پیرامون آن منتشر گردیده است لذا در صدد برآمدم که مباحث و مطالبی پیرامون موضوع انتخابی ارائه نمایم، امیدوارم که خالق یکتا یاریم دهد تا بتوانم در خصوص موضوع گزارش و مطالبی مفید و ارزنده تهیه که در مجموع به حال و فراخور خوانندگان و علاقمندان مفید و سودمند واقع گردد. انشاء الله.

به راستی هنگامی که سخن از پناهندگه و پناهندگی می‌شود بعضی خیلی از افراد در ذهنشان چنین تداعی می‌نمایند که پناهندگه به فردی اطلاق می‌شود که از حق حیات در جامعه‌ی مدنی خودش به دلایل رانده شده است و یا احیاناً از حقوقی که دیگران از آن حقوق و حق استفاده می‌نمایند، فرد پناهندگه مسلماً از چنین حقوقی برای همیشه مسرور گردیده است و ...

در حالی که برخورد قرآن کریم و سنت پیامبر (ص) با موضوع نشان از ویژگی‌های قابل توجه دارد.